

İleri düzenleme tarihli çeklere karşılık ayırlamayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	58889402-105[323.Mad.2015/127-1036]-80
Tarih	11.09.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BALIKESİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 58889402-105[323.Mad.2015/127-1036]-80

11/09/2015

Konu : Vadeli Çekler İçin Alacak Takibi Başlatılması Durumunda Şüpheli Alacaklar
Karşılığı Ayrılıp Ayrılamayacağı

Başkanlığımıza vermiş olduğunuz ilgide kayıtlı özelge talep formunuzda; 2014 yılı içinde gerçekleşen mal satışlarınızdan kaynaklanan alacaklarınıza karşılık almış olduğunuz 2014 ve 2015 yılları vadeli çeklerin şüpheli duruma düşmesi üzerine Aralık/2014 ayı içerisinde Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açarak icra takibi başlattığınız belirtilerek, çeklerin vadelerinin 2014 ve 2015 yılları olması dolayısıyla şüpheli alacaklar karşılığını ne şekilde ayıracağınızın bildirilmesi istenilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Şüpheli Alacaklar" başlığını taşıyan 323 üncü maddesinde;
"Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;

1- Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;

2- Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından
ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar;

şüpheli alacak sayılır.

Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık
ayrılabilir.

Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu
karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar eder.

Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kar-zarar hesabına
intikal ettirilir." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;
dava veya icra safhasında bulunan alacaklarla, yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla
istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş olan dava ve icra takibine değmeyecek derecede

küçük alacaklar şüpheli alacak sayılmakta, bu şartlardan herhangi birinin mevcut olmaması durumunda ise şüpheli alacak kaydına imkan bulunmamaktadır.

Diğer yandan, şüpheli alacaklar için dava veya icra takibine başlanıldığı yılda karşılık ayrılması gerekmekte olup, şüpheli hale geldiği hesap döneminde karşılık ayrılmayan alacaklar için daha sonraki dönemlerde şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün olmamaktadır. Bir alacağın dava safhasında olduğunun kabulü için, mahkemeye dava, icraya takip için dilekçe verilmiş olması, ancak gerek mahkemeye gerek icraya yapılan başvuruların ciddiyetle takip edilmesi gerekmektedir.

Karşılıksız çıkan çekin karşılıksız çıktığına ilişkin kaydın yapıldığı dönem itibariyle dava veya icra takibine başlanması gerekmekte olup, bu dönemde karşılık ayrılmayan alacaklar için müteakip yıllarda karşılık ayrılması mümkün değildir.

Buna göre, tahsil kabiliyeti olmadığından dolayı dava safhasında bulunan 2014 vadeli çeklerinize ilişkin alacağınız için alacağın şüpheli hale geldiği yılda 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 323 üncü maddesine göre şüpheli alacak karşılığı ayırmanız gerekmekte olup, bu yılda karşılık ayrılmaması durumunda sonraki yıllarda karşılık ayrılması mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan; ileri tarihli düzenlenen çeklerin üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce dava açılması veya icra takibi yapılması mümkün olmadığından, söz konusu düzenleme tarihinden önce bu çeklerden kaynaklanan alacakların şüpheli alacak kapsamında değerlendirilmesi de mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, karşılık ayrılan alacağınızın sonradan tahsil edilmesi halinde, tahsil edilen miktarın tahsil edildikleri dönemde kar-zarar hesabınıza intikal ettirilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026